

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/187/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123012405
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Kristína Ferencziová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2123012405.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Kristíny Ferencziovej a sudcov JUDr. Martina Žovinca a Mgr. Michala Polláka, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX, o návrhu odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 21.08.2023, sp. zn. 105PP/45/2023, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 12.10.2023 takto

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku sa napadnuté uznesenie zrušuje a ukladá sa okresnému súdu, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Trnava rozhodol podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona tak, že zamietol návrh odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v C., t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hmčiarovce nad Parnou o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V, sp. zn. 2T/35/2018 zo dňa 30.05.2018, v spojení s uznesením Okresného súdu Bratislava V, sp. zn. 2T/35/2018 zo dňa 16.03.2021. Proti uvedenému uzneseniu podal odsúdený, na verejnom zasadnutí, ihneď po jeho vyhlásení, sťažnosť, ktorú bližšie neodôvodnil. Prokurátor sa na verejnom zasadnutí vzdal práva podať sťažnosť.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

- správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a
- konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku ak nezamietne nadriadený orgán sťažnosť, zruší napadnuté uznesenie, a ak je podľa povahy veci potrebné nové rozhodnutie, uloží orgánu, proti ktorého rozhodnutiu sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol, s výnimkou rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe podľa § 72 ods. 1 písm. a), d) a f), rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe, ak súd prvého stupňa rozhodol o väzbe po podaní obžaloby alebo návrhu na schválenie dohody o vine a treste podľa § 76 ods. 3 alebo 4, rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o pokračovaní v ochrannom liečení, prepustení z ochranného liečenia alebo ukončení ochranného liečenia, ak predseda senátu rozhodoval pred ukončením výkonu trestu podľa § 446a ods. 3 alebo 4 a rozhodovania o sťažnosti proti rozhodnutiu o návrhu na umiestnenie odsúdeného v detenčnom ústave podľa § 462.

Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, preskúmal správnosť a zákonnosť napadnutého výroku, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Sťažnosť podala oprávnená osoba, v zákonnej lehote a smeruje voči výroku, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo sťažnostný súd zistil nasledovné.

Napadnutým uznesením prvostupňový súd o návrhu odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý si vykonáva na základe rozhodnutia uvedeného vo výroku prvostupňového uznesenia. Návrh odsúdeného zamietol z dôvodu, že hoci odsúdený spĺňa formálnu podmienku (vykonanie potrebnej časti trestu odňatia slobody) a prvú materiálu podmienku (vo výkone

trestu plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie), nespĺňa druhú materiálu podmienku (dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho podmiennečnom prepustení na slobodu).

K splneniu prvej materiálnej podmienky v odôvodnení napadnutého uznesenia súd prvého stupňa uviedol, že táto sa javila ako splnená, napriek niektorým negatívnym záznamom počas jeho premiestnenia do Nemocnice pre obvinených a odsúdených a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Trenčín (správanie a vystupovanie odsúdeného tu nebolo vždy na požadovanej úrovni, v pedagogickej dokumentácii je evidovaný negatívny záznam o nedodržiavaní interných noriem, keď odsúdený bol neustrojený a neoholený, pričom nedostatky odstránil až po viacnásobnom upozornení, k liečebno-terapeutickým aktivitám pristupoval pasívne). Konštatuje, že z hodnotenia ústavu vo svojom súhrne (komplexne) však nevyplývajú také negatívne poznatky týkajúce sa správania odsúdeného počas celého výkonu trestu odňatia slobody, pre ktoré by bolo možné konštatovať, že odsúdený svojim správaním nepreukázal polepšenie.

Pri posudzovaní druhej materiálnej podmienky súd prvého stupňa poukázal na to, že odsúdený bol doposiaľ 5-krát súdne trestaný, pričom v troch prípadoch sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený a zároveň, že už bol v minulosti vo výkone trestu odňatia slobody. Ďalej konštatuje, že povaha trestných činov spáchaných odsúdeným, pre ktoré je aktuálne vo výkone trestu (uložený mu bol úhrnný trest odňatia slobody) a z nich vyplývajúce okolnosti charakterizujúce odsúdeného ako osobu so sklonom k opakovanému páchaniu trestných činov, spolu so závermi hodnotenia odôvodňujú záver o existencii rizika jeho recidívy. Možno konštatovať, že nebol ešte dosiahnutý taký stupeň nápravy odsúdeného, že by sa zbavil práve tých charakterových vlastností a nesprávnych návykov, ktoré viedli u neho k opakovanému páchaniu trestných činov, napriek tomu že je zaradený na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Preskúmaním konania, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia sťažnostný súd zistil, že toto bolo vykonané v súlade so zákonom, keď prvostupňový súd nariadil a vykonal verejné zasadnutie, na ktorom vypočul procesné strany, oboznámil listinné dôkazy a dal odsúdenému možnosť dostatočne realizovať jeho práva, ktoré mu vyplývajú z ustanovení Trestného poriadku.

Prvostupňový súd sa riadne nevysporiadal so zistenými skutočnosťami. Napadnuté rozhodnutie preto považuje sťažnostný súd za všeobecné, v dôsledku čoho je možné predmetné rozhodnutie označiť ako sčasti arbitrárne a nepreskúmateľné.

V úvode sťažnostný súd upozorňuje, že rozhodnutie o podmiennečnom prepustení, resp. každé rozhodnutie súdu je vždy nutné odôvodniť ku osobe konkrétneho odsúdeného. Rozhodnutia súdov musia byť individualizované a nemôžu obsahovať v prevažnej časti iba všeobecné formulácie. V odôvodnení treba, ak to prichádza podľa povahy veci do úvahy, uviesť najmä skutočnosti, ktoré sa považujú za dokázané, dôkazy, o ktoré sa skutkové zistenia opierajú, úvahy, ktorými sa rozhodujúci orgán spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako aj právne úvahy, na ktorých základe podľa príslušných ustanovení zákona posudzoval dokázané skutočnosti.

Vo vzťahu k posúdeniu splnenia materiálnych podmienok podmiennečného prepustenia súd v tejto súvislosti skúma, či u odsúdeného došlo k polepšeniu, teda, či u neho prebehol proces vnútornej premeny jeho osobnosti oprávňujúci „nádej“, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život, v rámci čoho musí zväziť aj závažnosť, povahu a spôsob spáchania trestných činov, ktorých sa vykonávaný trest týka, ako aj pohnútky k trestnej činnosti, plnenie si povinností a správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody v kontexte jeho doterajšieho spôsobu života, charakteru jeho osoby, povahových vlastností a jeho postoja k spáchanej trestnej činnosti, ktoré je možné zistiť z hodnotenia odsúdeného ústavom, v ktorom vykonáva alebo vykonával trest odňatia slobody, väzby, jeho charakteristík, posudkov a podobne, tak, aby súd mal dostatočný podklad pre zistenie, či je možné od odsúdeného reálne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

V tomto prípade možno konštatovať, že prvostupňový súd sa s vyššie uvedeným vysporiadal nedostatočne, v dôsledku čoho nebolo možné považovať napadnuté uznesenie za riadne a náležité odôvodnené.

K splneniu prvej materiálnej podmienky (t. j. odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie) súd prvého stupňa v napadnutom uznesení konštatoval, že táto sa javila ako splnená. Prvostupňový súd mierne zmätočne zhodnotil, že „z hodnotenia ústavu vo svojom súhrne (komplexe) však nevyplývajú také negatívne poznatky týkajúce sa správania odsúdeného počas celého výkonu trestu odňatia slobody, pre ktoré by bolo možné konštatovať, že odsúdený svojim správaním nepreukázal polepšenie“. Podľa odôvodnenia rozhodnutia vychádzal zo situácie, kedy ústav na výkon trestu eviduje „niektoré“ negatívne záznamy počas jeho premiestnenia do Nemocnice pre obvinených a odsúdených a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody

Trenčín a kedy teda bolo konštatované, že správanie a vystupovanie odsúdeného nebolo vždy na požadovanej úrovni.

Takýto záver prvostupňového súdu neobstojí z dôvodu, ako pristúpil k vyhodnoteniu zistených skutočností. Na jednej strane zohľadňuje negatívne záznamy viažuce sa k správaniu sa odsúdeného, na druhej strane konštatuje, že je ich potrebné v komplexne, v súhrne vyhodnotiť tak, že absentujú také poznatky, pre ktoré by bolo možné konštatovať nepreukázanie polepšenia. Nie je však z jeho rozhodnutia zrejmé, čo okrem zaznamenaných negatívnych poznatkov patrí do komplexu (súhrnu) okolností, pre ktoré prvostupňový súd napriek negatívnym záznamom urobil takýto záver o splnení prvej materiálnej podmienky. Všeobecne formulované konštatovanie súdu o súhrne a komplexe, keď len vymenoval negatívne záznamy odsúdeného, nie je preskúmateľné. Či zohľadnil dobu strávenú vo výkone trestu, či závažnosť negatívnych poznatkov, a čo všetko zahrnul do komplexu skutočností, na základe ktorých svoj záver urobil. Je tiež potrebné upozorniť, že súd musí dať odpoveď na otázku, či odsúdený plnením svojich povinností a svojim správaním preukázal polepšenie. Odpoveď súdu na túto otázku musí byť jasná a zrozumiteľná, nie je vhodné formulovať svoje závery konštatovaním, čo „nevplyva“ z hodnotenia, alebo čo sa javí, ale jasne naformulovať či je splnená prvá materiálna podmienka, teda či odsúdený preukázal polepšenie a prečo.

Druhá materiálna podmienka bola zo strany prvostupňového súdu vyhodnotená aj s ohľadom na to, že z povahy trestných činov, spáchaných odsúdeným a z nich vyplývajúcich okolností, spolu so závermi hodnotenia, vyplýva záver o existencii rizika recidívy, a že nebol ešte dosiahnutý stupeň nápravy odsúdeného, že by sa zbavil práve tých charakterových vlastností a nesprávnych návykov, ktoré viedli u neho k opakovanému páchaniu trestných činov.

V tomto smere sú závery prvostupňového súdu protirečivé. Pri vyhodnotení prvej materiálnej podmienky, vrátane zohľadnenia hodnotenia, urobil záver o jej splnení (aj keď tak prvostupňový súd rozhodol nie správne zvolenou formuláciou „nevplyvajú také negatívne poznatky...pre ktoré by bolo možné konštatovať...že nepreukázal“), teda prvostupňový súd konštatoval, že sa odsúdený polepšil. Pri vyhodnotení druhej materiálnej podmienky pri závere o jej nesplnení poukazuje prvostupňový súd na to isté hodnotenie odsúdeného o jeho správaní sa vo výkone trestu odňatia slobody, ktoré v tomto prípade (vyhodnocovania splnenia druhej materiálnej podmienky) tiež prispelo k tomu, že nemožno od odsúdeného očakávať vedenie riadneho života.

Absentuje aj úvaha, či polepšenie odsúdeného, ktoré súd prvého stupňa v napadnutom uznesení najprv konštatuje, nepostačuje na záver, že odsúdený bude na slobode v prípade podmiennečného prepustenia viesť riadny život.

V prípadoch, kedy má súd prvého stupňa prvú materiálnu podmienku za splnenú a zároveň druhú materiálnu podmienku za nespĺnenú, je potrebné tieto protichodné tvrdenia (polepšenie odsúdeného vo výkone trestu, ktoré však nie je dostatočné na to, aby po prepustení na slobodu viedol riadny život) náležite odôvodniť, teda či v dôsledku tohto polepšenia je možné od odsúdeného očakávať, že bude na slobode viesť riadny život. Úvaha súdu o tom, že doterajší výkon trestu odňatia slobody v dostatočnej miere neprispel k zmene záporných vlastností či charakterových čŕt odsúdeného, ktoré by svedčili o dosiahnutom stupni nápravy, je v rozpore s vyhodnotením prvej materiálnej podmienky.

Na jednej strane je potrebné posúdiť stupeň kriminálneho narušenia odsúdeného v čase, kedy páchal trestnú činnosť a jeho súčasný postoj k trestnej činnosti a dosiahnutý stupeň resocializácie, ktoré vo svojom súhrne dajú záver, či odsúdený preukázal polepšenie.

Vzhľadom na vyššie uvedené pochybenia súdu prvého stupňa považuje sťažnostný súd sťažnosť odsúdeného za dôvodnú. Tieto pochybenia mali za následok zrušenie napadnutého uznesenia podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku v celom rozsahu a vrátenie veci prvostupňovému súdu na nové konanie a rozhodnutie.

Úlohou prvostupňového súdu bude dokazovanie vo vyššie uvedenom smere správne vyhodnotiť, vo veci znovu rozhodnúť a svoje rozhodnutie odôvodniť v zmysle požiadavky náležitého odôvodnenia súdneho rozhodnutia a uviesť, na základe akých konkrétnych úvah dospel k záveru, že odsúdený spĺňa alebo nespĺňa zákonné podmienky na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.